

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library

City

Winnipeg, Man., Canada.

три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

РІК XI.

Ч. 13 (1220).

ВІВТОРОК, 29. СІЧНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, JANUARY 29th, 1929.

No. 13 (1220).

VOL. XI.

РАДЯНСЬКИЙ УРЯД ПЕРЕВОДИТЬ В ЖИТТЯ ВЕЛИКИЙ ПЛЯН.

Американец Кембел прибув до Москви, щоб допомогти в переведенні проекту управи збіжжя на велику скало в модерний спосіб.

МОСКВА, 24. січня. — Томас Д. Кембел, монетарний інженер, який прибув сьогодні до Москви, щоб допомогти радянському уряду перевести в життя проект управи збіжжя на велику скало в модерний спосіб.

Кембел зустрівся із залізничним директором і іншими радянськими урядовцями. Кембел запропонував оглянути площу під великим хлібним заводом, що мають бути тут збудовані, й дати пораду в організації індустрії на американський спосіб. Кембел остане тут через кілька місяців.

Радянська влада — переговорює також з канадським університетом в справі спровадження американських агрономів, щоб вони вчили тут агро-

культурної техніки.

Радянський Союз є в другій році п'яти-річної програми, що починається 1932 року й має на меті управу що-найменше 10 мільйонів акрів землі на Україні, в Туркестані, Сибірі, Кавказі й Уралі. Підприємство буде складатися зі 125 ферм від 75,000 до 125,000 акрів кожної. Десять таких ферм уже існують.

Плян обіймає внаслідок близько 400 мільйонів рублів (около 200 мільйонів доларів), половина з чого призначена на закупку останнього типу сільсько-господарського устаткування.

Величезна кількість експорту, який Радянський Союз сподіється робити, буде мати рішучий вплив на Злучені Держави, Канаду, Австралію, Аргентину й інші країни, що продають пшеницю.

ЗАЛІЗНИЧІ РОБІТНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ ПЛАТНІ.

ТОРОНТО, 25. січня. — Оповідано тут вчора, після закінчення конференції Канадського Братства Залізничників, що комітет цієї юнії буде домагатися загальної підвишки платні для всіх робітників канадської національної залізниці.

Домагання буде подано в суботу 13. лютого урядовим компаніям. ТОРОНТО, 24. січня. — Представники Канадського Братства Залізничників встановили новий аргумент, який домагався від канадської націо-

нальної залізниці \$10 підвишки платні на місяць для місячних робітників і 5 центів підвишки на годину для тих, що працюють на години.

Начерк договору домагається також 44-годинного тижня праці, без зменшення платні, вільного попудня в суботу для робітників на монреальській ярді, півтора рази такої платні за овертайм для робітників у равдавах і вакацій платню для робітників, що працюють на години.

ЯПОНИЯ БУДУЄ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

ТОКІО, Японія. — Останній з вісьмох 10,000-тонових кружляків, "Мая", майже на укінченні. Будуватиметься той великий військовий корабель в місті Кобе.

Недавно це попли "посвячується" будову, а тепер вона майже закінчується. Цей останній з вісьмох кружляків робитиме 33 вузли на годину, має 130,000 кінських сил і 10,000 тон поємності. Така приблизно сила й величина і ре-

шти сімох кружляків. Однієї задоги корабель потребує 700 осіб. Побудувати один такий кружляк коштує около 15 мільйонів доларів. На них устатковано великі 8-цалеві гармати і всі інші смертоносні знаряддя.

Японські мілітаристи не задоволені ще й тією програмою і пильно слідкують за мілітаристами Злучених Держав та за їх програмою збудування 15 модерних кружляків.

БЮТЬ АМЕРИКАНЦІВ У НІКАРАГВІ.

МАНАГВА, Нікарагва, 24. січня. — Недавно нікарагванські повстанці убили двох американських моряків, а тепер доносять про три нові жертви. Точних відомостей, як їх убили, немає. Відоме тільки те, що вбито їх у нічній частині країни.

Американські літаки розслідують територію і не дозволяють повстанцям організуватися в більшій боєвій частині. Тому вони поділялися на малі загони і можуть легко скритися на полях і нападати на

менші відділи американських моряків.

МАНАГВА, Нікарагва, 22. січня. — З американської головної квартири повідомляють, що в бою з повстанцями в північно-східній частині Ялі був убитий один американський моряк.

СІПАРСЬКИЙ ПОТЯГ ЗАБІВ ЧОЛОВІКА.

КИСБІ, Саск., 19. січня. — Джордж Тарбат був на місці убитий, коли його вдарив локотиком сипарського потягу, як він переходив треку.

Реакційні юнійні провідники проти походу безробітних на Лондон

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПІДТРИМУЄ ПОХІД, ЯКИЙ МАЄ НА МЕТІ ЗАСТАВИТИ УРЯД, ЩОБ ДАВ ДОПОМОГУ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

ЛОНДОН, 25. січня. — Сподіються, що похід голодних безробітних, який іде з Глазго до Лондону, прибуде сюди около 24-го лютого. Перший контингент числить около 200 людей, однак з тими, що йдуть у других партіях, буде всіх около 1,000. Дві поліві кухні й амбуланси супроводжують безробітних, які збирають колекту і влаштовують демонстрації по дорозі.

Комуністична Партія Великої Британії підтримує похід, метою якого є заставити уряд, щоб підтримав якісь кроки, щоб зарадити безробіттю. Безробітні несуть такий напіс: "Делегати голодуючих безробітних машерують до Лондону".

Другий контингент вирушає з Ноксстау в понеділок, а пізніше групи безробітних вийдуть з Шеффільду, Честера, Плаймута, Манчестера, Бирмінгему, Ноттінгему й Дербі. Вони зійдуться аж на передмістях

Лондону. Між безробітними будуть також жінки.

Генеральна Рада Трейд-Юнійного Конгресу, та сама, що запродала генеральний страйк у 1926 році, каже, що ніхто з приналежних до конгресу юній не підтримує похід. Багато членів Раді (це відомі угодовці, що кооперують з капіталістами) засуджують похід і кажуть, що в інтересі самих ідучих треба його відраджувати.

Герберт Смит, реакційний президент Майнерської Федерації, радить членам своєї організації, щоб не мали нічого спільного з походом безробітних на Лондон. Він помістив статтю в газеті "Майнер", в якій каже, що є причина підозрівати, що головною метою походу є "пропаганда для партії, ворожої до партії праці". Реакційні юнійні бюрократи займають до походу безробітних таке саме становище, як консервативна газета "Таймс".

ВСЕУКР. АКАДЕМІЯ НАУК ГОТУЄТЬСЯ ДО 10-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ.

ВУАН діяльно готується до свого десятирічного ювілею. На одному з останніх засідань президиї голова Укнауки Озерський доповів, що, перебуваючи в Німеччині, він за згодою НКО вже запросив узяти участь в святкуванні ювілею ВУАН професорів Шмідта, Отта-Йонаса й Маєра. Президія вирішила запросити з-за кордону всього до 150 гостей, запропонувавши відділам Академії вже тепер почати обмірковувати, кого персонально слід запросити, склавши відповідні списки.

Святкування ювілею, що триватиме 2—3 тижні, вирішено призначити на 16. червня 1929 року. Ювілейна комісія має терміново скласти прелімінарний кошторис на це святкування й подати його до Укнауки. До 10. лютого мають видрукувати всі ювілейні видання.

Найближчого часу віцепрезидент ВУАН акад. К. Г. Воблий відбуде подорож до Ленінграду, щоб детально ознайомитися з технікою торінного святкування 200-річного ювілею Всеююзної Академії.

РІЖНІ ВІСТІ

У ВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ ЗАГІНУЛО 44 ОСІБ.

МІСТО МЕКСИКО, 23. січня. — Непотверджені звідомлення зі стейту Гідалаго кажуть, що підчас недавньої кампанії за вибором губернатора, у вуличних сутичках убито 44 особи і 100 поранено. Ці сутички мали місце в останніх чотирох тижнях.

40 КИТАЙЦІВ ВТОПИЛОСЯ З КОРАБЛЕМ.

ШАНГАЙ, 24. лютого. — Довідаючись сьогодні, що підчас затоплення китайського корабля "Гонконг", який був перше німецьким кораблем "Сандакан", втопилося 40 осіб. Корабель плив з Цингао до Шангаю з вугіллям і затонув підчас бурі 100 миль від цього порту.

УБИЛИ ЧЕРЕЗ ПОМИЛКУ 11 ЖОВНІРІВ В ІНДІ.

КАЛЬКУТА, Індія, 24. січня. — З Пешавару повідомляють, що підчас практичних вправ з киданням бомб з літака летун помилоково взяв групу жовнірів за білий круг для кидання бомб і кинув у них одну бомбу.

Пі сильний вибух забив на місці трох індуських офіцерів і вісім кіннотчиків. Помилка сталася тому, що білі уніформи жовнірів летун уважав за намальоване для практичних вправ біле коло на землі.

ОТТАВА, 25. січня. — Дж. Д. МакГреггор з Брендану зівстав назначений лейтенант-губернатором провінції Манітоби на місце Т. А. Боровса, який помер у Вінніпегу тиждень тому.

5,000 ЛЮДЕЙ УБИТИХ У КОМУНІСТИЧНИМ ПОВСТАННІ В КИТАЮ.

ПЕКИНГ, Китай, 26. січня. — Американський місіонар доносить сюди сьогодні, що підчас великого комуністичного повстання в південній Гонані убито що-найменше 5,000 людей.

Звідомлення каже, що сотки сіл були цілком знищені в боях. Провінція Гонан лежить в глибині Китаю. Її південна частина, де було повстання, лежить около 500 миль на південь в Пейнігу (бувнього Пекіну), столиці Китаю.

ФАШІСТИ БУДУЮТЬ ВЕЛИКУ ВОЄННУ ФЛОТУ.

РИМ, 25. січня. — Італійський кабінет одобрив сьогодні плян будови двох 10,000-тонових кружляків, двох підводних кораблів чотирох нищителів та п'ятиох субмарин.

В РАД. СОЮЗІ АРЕШТОВАНО 400 ТРОЦЬКІСТІВ.

ЛОНДОН, 26. січня. — Делегати Риги до Експедиції Телеграф каже, що в Радянськй Союзі арештовано 400 членів тайної троцькістської організації. 250 з них арештовано в Москві, а решту на Сибірі. 60 арештованих мали бути офіцерами Червоної армії.

(Повишка новинки походить з буржуазного жерела і її треба брати із застереженнями. Однак невиключена можливість, що вона правдива.)

ПРЕДЛОЖЕННЯ МІСЬКОЇ РАДИ ПОДАТКОВЦІМ.

На засіданні міської ради у Вінніпегу, що відбулося у вівторок минулого тижня, рішено предложити податковцям 15. березня такі справи, чи має місто видати \$50,000 доларів на відбудову міської вистави; чи ця вистава має бути в Кіддоні чи на старій виставній площі; чи місто має видати \$1,000,000 на шкільні цілі.

На засіданні відчитано лист від комітету фермерів, який домагається підвишки платні й одного дня відпочинку в тиждень. Лист відіслано до комітету безпеченства з інструкцією, щоб він предложив свій звіт за чотири тижні.

ПОТЯГ УБИВ ТРОХ РОБІТНИКІВ НА ТРЕЩІ.

МІДЛЕТОН, Огайо, 17. січня. — Залізничний потяг наїхав сьогодні на секційних робітників, що працювали на трещі в Поеттаві, і трох з них убив а п'ятиох поранив.

МОНТРЕАЛ, 23-го січня. — Президенти Сіпара й Сіенара видали спільну заяву, в якій протестують проти розпорядку міністерства імміграції й колонізації, щоб обмежити імміграцію з центральної Європи до 30 проц.

ГАБІБУЛІ ХАНОВІ ЗАГРОЖУЄ НЕМИНУЧИЙ УПАДОК З ТРОНУ.

Племена Джалабаду, ворожі до нового короля, лише 30 миль від Кабуля. — Бувший король Аманула має великі шанси відзискати втрачений трон.

МОСКВА, 25. січня. — Габібула Хан бореться тепер розпучливо, щоб затримати трон Афганістану, який він захватив около тиждень тому. Племена Джалабаду вже нанесли йому військам один рішучий удар і є тепер 30 миль від столиці Кабуля.

Габібула вислав військо проти племен Джалабаду. Вони звели бій з королівське військо втікло в напрямку Кабуля. Головна джалабадська сила дійшла до Джегдаліку, 30 миль від Кабуля, а друга колона наступає з іншої сторони і загрожує Кабулеві з півночі.

Населення урожайної долини ріки Логар, що лежить прямо на полудне від Кабуля, не підчинилося новій владі Габібули.

Народний комісаріят закордонних справ Радянського Союзу заперечив сьогодні звідомлення з індійського кордону, що Лев Троцький командує радянським військом коло афганістанського кордону. Ці звідомлення були схарактеризовані як найчистіший нонсенс.

ПЕШАВАР, Індія, 26. січня. — Новий амір Габібула, бувший бандитський ватажок Ба-

ча Сакао, не зміг встановити уряду в Кабулі й положення в Афганістані є тепер хаотичне. Урядові облести в Кабулі перестали функціонувати й перважає сильний настрій в користь бувшого короля Аманули.

Племя Шінварі, що розпочало повстання, далі має контролю довкола Джалабаду й заявляє, що ніколи не визнає Габібулі королем.

Помимо своїх реформ, бувший король Аманула має великі шанси на відзискання трону. Кілька важких племен вже стали по його стороні, хоч є й інші претенденти до афганістанського трону. Аманула зайнятий тепер мобілізуванням усіх своїх сил.

ЛОНДОН, 25. січня. — Сюди доносять, що бувший афганістанський король Аманула, прогнаний зі свого трону Габібулою Ханом, ватажком бандитів, машерує на столицю Кабуля з сильною підтримкою.

Повідомлюють також, що сильні афганістанські провінційні начальники, кожний зі своєю армією, очікують нетерпеливо, щоб стопився сніг і вони змогли вирушити на Кабуль.

ЗАКЛИК ДО НАГІНКИ НА УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН БУКОВИНИ.

Румунська газета "Універсул", обговорюючи вибори до парламенту в Румунії, помістила статтю п. н. "Комуністична діяльність на Буковині", в якій відмічає розкол соціал-демократичної партії і виступ українських соціалістів з тої партії як важну подію в політичній житті північної Буковини і як проявлення її атмосфери.

При виборах, каже газета, поплили ці українські комуністи під покрішкою селянсько-робітничого блоку. Блок цей

поставив лісти з кандидатами, які одержали багато голосів у черновецькій і сторожинецькій повітах.

"Універсул" бе в тривогу, що українські села це комуністичні осередки і звертається до уряду з такими порадами: "Наслідком останніх виборів румунська влада стоїть перед деякими точними фактами. Коли переднішні блукала в темноті і часто-густо карала неповинних людей, то сьогодні вона знає точно, де є комуністичні ядра".

ВІДПЛАЧУЮТЬСЯ ВИСЛУЖНИКАМ.

Під наголовком "Перша відплата" орган української національної партії "Час" містить статтю, в якій жалеться, що румунські можновладці зараз по виборах дали належну відплату цій партії за її вірне вислужування. Ходить про те, що до т. зв. інтерімарної комісії міста Черновець поставила свого кандидата й українська національна партія, надіючися, що за свою прислугу підчас виборів царістам вони сповнять це її домагання. Але пан міністер Буковини не звернувся на їх домагання жадної уваги.

І тому жалеться "Час" і кличе: "Це має бути відплата за вчорашню виборчу дружбу і допомогу? Скільки заважив голос української національної партії по українських селах, на ярді."

ФІЛЬМА "ТАРАС ТРЯСИЛО" В ЧЕРНІВЦЯХ.

Українська фільма ВУФКУ "Тарас Трясило", що була висвітлювана з кінцем грудня в Чернівцях, викликала величезне заінтересовання серед людности. Щоб добути квитка на виставу, люди уставлялися в чергу. Дивно вражає це, що таку небуденну подію не відмітила українська преса.

БРЕНДОН, Маї, 21. січня. — Френк Тамсон, кондуктор на сипарській лінії, був убитий сьогодні рано локотиком на ярді.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фермерське Видавнє Товариство, заліковане в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськй Робітничій Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Мані.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НАСТУП РЕАКЦІЇ НА КОМУНІСТИЧНИЙ РУХ В КАНАДІ.

Шеф поліції в Торонто заборонив промовляти на публичних мітингах всіма мовами, крім англійської. — Поліція арештувала тов. Галперіна, редактора єврейської комуністичної газети "Дер Кампф", який промовляв на святі Леніна в єврейській мові. — Робітники з обуренням протестують проти арештування й розгону мітингу. — Всі до боротьби проти наступу реакції!

Депеша Канадійської Преси, буржуазної пресової агенції, приносить таку відомість з Торонто від датою 22. січня (кр.: "Шеф поліції Дрепер видав розпорядок, яким примушує тих, що промовляють на комуністичних мітингах в Торонто, промовляти в майбутньому в англійській мові. Це оповіщення було зроблене шефом після сьогоднішньої конференції з радою поліційних комішнерів. Розпорядок звучить:

"Від тепер всі чинності й промови на всіх публичних мітингах мають бути в англійській мові й непорядні або бунтівні вислови про нашу форму правління, короля і всяку конституційну владу не будуть дозволені".

Видання цього розпорядку є вислідом інвестиції, переведеної протягом минулого місяця над діяльністю комуністів у Торонто.

Торонтоńska поліція була покликана майже негайно переводити розпорядок в життя. Філіп Галперін, редактор "Кампфа", єврейського комуністичного тижневика, кинув визов розпорядку й вголосив по єврейській промову на мітингу в пам'яті Леніна у місцевому театрі. Поліція арештувала його й обвинила в безладному поведінні. Оклики обурення і клики привітали акцію поліції.

Новий розпорядок був предметом рішучого осуду на мітингу. Тим Бак, секретар Трейд-Юніонної Освітньої Ліги в Канаді, заявив:

"Як далеко піде цей розпорядок? Ви, товариші, мусите сказати".

Мітинг розбився серед замішання. Деякі пробували продовжати наради, але управитель театру приказав присутнім забратися. Поліції відкрито кинено визов. Одна жінка протестувала проти розпорядку, як інструменту капіталістичної класи, коли хтось (з поліції) кинув сізну бомбу. Вона була примушена сльозами опустити місце, на якому стояла. Інші також відчували вплив бомби. Публіка почала співати комуністичні пісні і в порядку почала виходити з театру серед оплесків для Радянської Росії й революційного духу".

Коли це пишемо, не маємо близьких відомостей про розпорядок торонтоської поліції, ані про комуністичний мітинг для вшанування пам'яті Леніна й арештування тов. Галперіна, редактора єврейської комуністичної газети "Дер Кампф". Але й з підвищеною повідомлення Канадійської Преси можна мати загальну уяву про те, що сталося в Торонто. Коротко сказавши, канадійська буржуазна влада перевищує своєю реакційністю царський режим буржуазії Росії. Бо коли царський уряд, у своїм поході проти "інородців", заборонив українське друковане слово, то канадійський шеф поліції великого міста Торонто, у своїм поході проти комуністів, забороняє навіть говорити чужинськими мовами на публичних мітингах. Такої заборони не видає ще ніяка влада в світі. І буржуазія інших країн може повчитися від канадійської буржуазії, як здавлювати комуністичний рух.

Канадійська буржуазія починає поростати в пір'я і її невідгнана діяльність комуністів, які одинокі викривають перед робітниками заочинні махінації буржуазії, Канадійський уряд Кінга дає замовлення на воєнні кораблі й аероплани, приготувавшись до війни, разом з іншими капіталістичними урядами, проти Радянського Союзу. І одинокі комуністи вказують на воєнну небезпеку і протестують проти воєнних приготувань Канади. Інші "робітничі" партії в Канаді і словом не згадують робітникам про ці справи — для них воєнна небезпека не існує. І тому треба розбити комуністів, щоб вони не роз'яснювали робітникам дійсного положення й не вказували їм шляху до визволення з капіталістичного ярма.

Особливо в Торонто діяльність комуністів стала сізною в оці буржуазії. Торонто відоме консервативне місто, а тут комуністи добіряться навіть до державних шкіл. Стараннями Ліги Комуністичної Молоді, на університеті й інших високих школах роздаються комуністичні летючки й відозви — комунізм захоплює молодь, надію майбутнього. Поліція арештує й проганяє комсомольців, що роздають серед шкільної молоді комуністичну літературу, а самим студентам, що будуть переплапані з цією літературою, грозить прогнанням зі шкіл. Описав міська влада розсаду "комуністичну небезпеку" й результатом цього — "указ" шефа поліції, що дозволяє промовляти на мітингах тільки англійською мовою і забороняє критикувати всяку владу.

Але робітники Канади не можуть дозволити на те, щоб буржуазна влада заводи драконські закони проти робітничої класи. Вони не можуть дозволити, щоб шеф поліції забороняв мови всіх народностей Канади, крім англійської. Робітники не можуть дозволити, щоб леда який шеф поліції поступав немов який король у середньовічних часах. Вони повинні дати належну відсіч наступній реакції.

Як повідомляє депеша Канадійської Преси з Торонто від 25. січня, Центральний Виконавчий Комітет Комуністичної Партії й Канадійська Робітничо-Оборонча Ліга вже розпочали кроки, щоб скасувати розпорядок шефа поліції. Вони засягали правної поради і заявили, що нема ніякої законної підстави для такого розпорядку. Міський центральний комітет партії в Торонто видав поклики до всіх робітничих організацій на передімарну конференцію, що має відбутися 29. січня, для обговорення цієї справи. Безумовно, конференція поробить певні кроки: щоб зняти розпорядок шефа поліції.

Всі організовані робітники в цілій Канаді повинні стати одним фронтом з Комуністичною Партією й Канадійською Робітничо-Оборончою Лігою у їх боротьбі проти реакційних законів.

Геть з буржуазним терором проти комуністів!

ДЕСЯТИРІЧЧЯ РАДЯНСЬКОЇ БІЛОРУСИ

Трудящі маси Радянської Білорусі, а з ними й цілого Союзу, святкували 1. січня п.р. десятиріччя існування Білоруської Соціалістичної Радянської Республіки.

Історія боротьби та будівництва Радянської Білорусі — великою мірою подібна до боротьби та будівництва УСРР. Пробуджені до політичного життя трудящі колись "неісторичних" народів, білоруський та український народи пройшли довгий і кривавий шлях боротьби за своє соціальне й національне визволення. Польський революцій в Білорусі, як і на Україні, поруч формування робітничо-селянських сил для завершення соціальної революції створився "Центральна Рада". Вона всіх сил докладала до того, щоб розбити білоруського народу підшов капіталістичним шляхом Білоруська "Центральна Рада", як і українська, в боротьбі проти сил соціалістичної революції з радістю привітала окупанційну армію німецького імперіалізму, посилаючи привітальну телеграму німецькому кайзеру "за звільнення від більшовицької небезпеки". За спиною окупанційної армії німецьких імперіалістів націоналістичний уряд помішника Скірмунта намагався задати могутній робітничо-селянський дух.

Але скоро дуснула військова сила німецької окупації, і під натиском робітничо-селянських сил буржуазна білоруська держава дуснула, як мильна банька. 1-го січня 1919 року над Білоруссю вперше замаяв червоний прапор соціалістичної революції.

Постановами робітничо-селянського уряду Білорусі була оголошена націоналізація землі, фабрик, заводів та усіх багатств країни. На 1-му з'їзді Рад Білорусі було ухвалено об'єднатися з Литовською Соціалістичною Радянською Республікою для спільної боротьби проти міжнародного капіталу. Свято єднання двох молодих соціалістичних республік відбулося у Вільні, що й стала центром Литовсько-Білоруської радянської республіки.

Нова республіка викликала зирячу зневажливість до себе імперіалістичного світу, що і кинув проти неї сили підступної Польщі. Польські легіонери, користуючись слабкістю військових сил нової республіки, захопили Вільню, а потім і другу столицю об'єднаної радянської республіки — Мінськ.

Прихід польської шляхти на землі Радянської Білорусі позначився кривавими погромами та руйнацією, як то було і підчас польської навали проти радянської України 1920 р. Перший період Радянської Білорусі був короткий. Він тривав лише кілька місяців. Але робітничо-селянські маси побачили, що лише радянська влада гарантує їм можливість розв'язання й соціальних, й національних потреб. Тому з перших же кроків польської окупації тисячі й тисячі трудящих йшли в загони червоних повстанців для боротьби проти шляхетської навали. Цей стихійний повстанський рух проти біло-польських не зважаючи на всі страхотні білого те-

БЕСАРАБІЯ В РУМУНСЬКИМ ЯРМІ.

Перед виборами до румунського парламенту в Кишиневі відбувався з'їзд бесарабських організацій теперішньої урядової націонал-селянської партії.

З нагоди перемоги над лібералами з'їзд цей відбувався з особливо урочистих обставинах. Головував на з'їзді "сам" міністер Бесарабі пан Галіпа. Вітав з'їзд, спеціально приїхавши до Кишинева, один із "проводирів" партії, чи, як він сам себе назвав, — "старий прапороносець боротьби за право, волю й законність", — певніше, старий ренегат та зрадник, колишній російський народо-вороць, а тепер "революційний" його величності румунського короля, проф. К. Стере.

З'їзд вголосив новіший варіант доктрини Монроє: "Бесарабія для бесарабів". Не подумайте, що висуваючи це гасло, Бесарабі дають змогу самовизначитися, а привабливі вимагати будь-яких полешень, теперішнього режиму. Ні, просто були "гарячкові" передвиборчі часи, а тимчасом репрезентувати Бесарабію в румунському парламенті мали бажання не самі тільки націонал-селянські "партизани". Репрезентувати, наприклад, і майльський повіт, брався відомий генерал Авереску, в бендерському повіті, енергійно "хлопотав" колишній ліберальний міністер Інкулець то-що. До того багато націонал-селянських лідерів із Трансильванії, зважаючи на "перепродукцію" лідерів на батьківщині, вирішили зробити завоюницький похід на бесарабські мандати.

Як-ж, на думку націонал-селян, доля Бесарабі? У своїй промові на з'їзді проф. Стере заявив: "Нас (тобто бесарабів) пригнічували, над ними знущалися, для нас створили режим надзвичайних заходів. Нам забороняли збиратися. Навіть сільські сходи, громадські збори, щоб обміркувати господарчі справи, заборонили були. Ми жили, як раби під охороною багнетів та дубів".

Що-ж чекає Бесарабію тепер, коли за виразом, проф. Стере, "кати країни зникли й прийшов час волі й законності"? Що дасть Бесарабі "вільнолюбий", "демократичний", націонал-селянський уряд?

На це малошановний професор зрадництва відповідає стисло, виразно й досить зрозуміло.

"Многостраждальний Бесарабі судилася висока доля — доля жертв і боротьби за волю великої Румунії. Пам'ятайте, що доля бесарабів — жертв. Не сподівайтесь благу! Це ганебне рохання знахабнілої свині закінчилося мовбачічно — чорнотетено — цювіністичними гаслами:

"Хай живе велика Румунія!" Отверто цинічна промова старого зрадника Стере виявила перед бесарабськими масами реакційну суть націонал-селянського уряду. Ця промова виразно свідчила, що хоч яка партія стане біля керма в буржуазно-поміщицькій Румунії, доля Бесарабі не зміниться на краще. Для трудящих Бесарабі, як і для трудящих Румунії "націонал-селянин" Манію ніяк не буде кращим за "націонал-ліберала" Братіану.

Висновки звідси очевидні. Проф. Стере не помилився. Доля бесарабів — жертв. За націонал-селянського уряду жертв у Бесарабі буде більше, ніж за будь-якого іншого уряду. Ці жертви матимуть величезне значіння для справи революціонування тих шарів бесарабського селянства (за винятком, звісно, куркулів), які тепер ще вірять та йдуть за націонал-селянами. Відійшовши від "своєї" зрадницької партії із "народовольцями" його величності, селянські маси Бесарабі знайдуть інших, справжніх захисників своїх інтересів в особі бесарабського та румунського пролетаріату й румунської компартії.

Жерти в Бесарабі будуть, але вони покладуть край зрадничеству уряду націонал-селян і поширять серед трудящих мас Бесарабі й Румунії ідею створення уряду робітників і селян.

РОБІТНИЦТВО В ТОРОНТО ПРОТИ РОЗПОРЯДЖЕНЬ ПОЛІЦІЇ.

Заборона шефом поліції, Дрепером, "чужинської" мови. — Промови комуністів на мітингу і викривання планів капіталістів. — Арештування тов. Галперіна за промову єврейською мовою. — Обурююча демонстрація робітництва на повелічку поліції.

Найбільша демонстрація працюючої класи в історії Торонто мала місце останнього четверга вечером, коли Комуністична Партія Канади влаштувала в Стандард театрі вчте для відсвяткування річниці смерті Леніна, притримуючись наміченої протестайційної програми помімо найбільш провакаційних виступів зі сторони поліції і її прислужників.

А цих прислужників було так повно, майже всі, яких торонтоńska капіталістична преса посилає. Заки мітинг зачався, детектив Норсей вручив т. Т. Баківі, який головував на цьому мітингу, не адресований до нього з окрема наказ, який звучав: "Від тепер всі промови і переведення публичних мітингів мають бути в англійській мові і не дозволено неприличних або підбурюючих висказів проти нашої форми правління або короля, або будь якої встановленої влади".

Чисельна публіка на зборах оказувала однак одобрення постановування вічевого комітету в недозволяний спосіб. Саяа дрожала від оплесків, коли т. Том Раян виїшов на сцену разом з т. Росом від підпирів, т. МекДоналдом, секретарем Партії і т. Бакіом головою мітингу та здемакував диктатуру капіталізму, яка ховається за плащик "буржуазної демократії" та розказав присутнім, за що борюється Ленін і що таке ленінізм, як Ленін прослідив імперіалізм і вказав, що під теперішню системою війна є неминуча.

В своїй промові т. МекДоналд розкрив всі приготування до війни роблені панамі капіталістами по цілому світі, як перш всего для нападу на Рад. Союз, а потім для війни між Злученими Державами і Британією. Він наводив промови панських політиків, факти і цифри, які доказують велику ворожнечу між Британією і Злученими Державами. Це не є припадкове, що шеф торонтоńskiej поліції Дрепер та йому подібні в Канаді звертають свої атаки проти революційного руху; це не є припадкове, що в північному Остеріо переслідують фініландських робітників тепер. Це все зв'язане з воєнними приготуваннями. В Содборі є велика никлева промисловість, якої власники лорд Медчет і канадійські капіталісти, що недавно об'єдналися, не зносять трейд-юніонного руху. Це об'єднання означає, що 90% всего нікля на світі є в руках цих панів, а нікльовий промисел є дуже споріднений із

зростаючим воєнним положенням. Тому то відбуваються атаки на нікльових робітників.

Тов. МекДоналд викликав величезний сміх у публіки, даючи їй зміст літератури, поширюваної товариством "Кенедіан Крісчен Крусейд", яке з мечем в руках взялося поборувати більшовизм. — Що, наприклад, означає останній едикт шефа поліції Дрепера? В Канаді є багато чужинських робітників, їм треба замкнути уста, щоб не могли висказувати своїх поглядів. Але революційне робітництво не буде мовчати. В коротці буде влаштовано велике масове протестайційне віче.

Тов. МекДоналд зважав робітників вступати до Комуністичної Партії Канади і помагати боротися проти імперіалістичної війни та стремити до усунення капіталізму. Громові оплески привітали промову.

Між промовами Фінляндська оркестра і "Фрайгайт" хор відіграли і відспівали деякі дуже гарні твори.

По виступі "Фрайгайт" хору т. голова заявив, що Комуністична Партія не дасть застрахати себе поліцією і переведе свою програму, як проголошено. Тоді покликав т. Шура горорити по єврейськи. Цей промовець сказав лише кілька слів, як детектив стягнув його з платформи. Публіка з обуренням голокала на детектива. Тоді вискокив з публіки т. Галперін і дав зворушуючу промову в єврейській мові. Коли він скінчив, його заарештовано і виведено з сали. Коли його виводили, публіка свистала і голокала на панських прислужників.

Але найбільше розкриття капіталістичної демократії шойно наступило пізніше. Коли введено т. Галперіна, на платформу пропалаася поплід куртини т-ка Бекі Бюгей, бо на розсад детективів власник театру еспувит куртину. Публіка привітала її гриміками оплесками. Вона сказала, що тепер промови показали дійсне лице теперішнього капіталістичного суспільства, але мабуть ріжні Дрепери не навчили ще нічого з історії. Коли його виводили, публіка свистала і голокала на панських прислужників.

Але найбільше розкриття капіталістичної демократії шойно наступило пізніше. Коли введено т. Галперіна, на платформу пропалаася поплід куртини т-ка Бекі Бюгей, бо на розсад детективів власник театру еспувит куртину. Публіка привітала її гриміками оплесками. Вона сказала, що тепер промови показали дійсне лице теперішнього капіталістичного суспільства, але мабуть ріжні Дрепери не навчили ще нічого з історії. Коли його виводили, публіка свистала і голокала на панських прислужників.

Але найбільше розкриття капіталістичної демократії шойно наступило пізніше. Коли введено т. Галперіна, на платформу пропалаася поплід куртини т-ка Бекі Бюгей, бо на розсад детективів власник театру еспувит куртину. Публіка привітала її гриміками оплесками. Вона сказала, що тепер промови показали дійсне лице теперішнього капіталістичного суспільства, але мабуть ріжні Дрепери не навчили ще нічого з історії. Коли його виводили, публіка свистала і голокала на панських прислужників.

Але найбільше розкриття капіталістичної демократії шойно наступило пізніше. Коли введено т. Галперіна, на платформу пропалаася поплід куртини т-ка Бекі Бюгей, бо на розсад детективів власник театру еспувит куртину. Публіка привітала її гриміками оплесками. Вона сказала, що тепер промови показали дійсне лице теперішнього капіталістичного суспільства, але мабуть ріжні Дрепери не навчили ще нічого з історії. Коли його виводили, публіка свистала і голокала на панських прислужників.

Дискусійні статті перед дес'ятим з'їздом ТУРФДім

ПЕРЕД ДРУГОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ ТУРФДІМ.

У своїх дискусійних статтях товариші дуже мало торкнулись справи Жінсекції при ТУРФДім. Мабуть, полишили це для нас жінок. По сьогодні ми ані одної пропозиції не написали до нашої другої жіночої конференції, хоч писати можна багато. На самий перед хоча зазначити, що Жінсекція за такий короткий час свого існування зробила чималу роботу між українським трудовим жіноцтвом у Канаді. Згадаймо тільки часи, коли ще не було наших українських робітничих організацій, як тоді становище займала українська робітниця у громадському житті. Майже ніякої участі жінка не брала у громадському житті, окрім куманія, свашення, балів сестриць св. Марії по церквах, цікавилась обов'язково модами по містах, та новими прикрасами обличчя. Правда, були свідоміші однієї між жіноцтвом, що належали до драмгуртів, а згодом і до Товариства Укр. Роб. Дім. Одначе розгорнути свою працю на ширшу скало спільно з чоловіками було не можливо. Просто тому, що нам треба було закінчити вчитися працювати в організації, а багато чоловіків цього не хотіли зрозуміти. А не всіляк контраст з жінок висказати свою думку, хоч і не так то дуже складно, то дехто з чоловіків усміхався тільки. А нам-жінкам цього було досить, щоб більше не вмішуватися до організаційних справ, щоб не брати участі у дискусії.

Ми виховані змалечку соромитись всього, бо це до дівчат дівчин, жінці. Отже, будучи привичаєні вважати себе все нижчим, жінки немогли поступити вперед на організаційно-освітньому полі. Потреба вимагала створити окрему жіночу робітничу організацію. І в 1922 р. завдяки нашим свідомішим товаришам зорганізовано Жінсекцію при Товаристві Укр. Роб. Дім. Правдою є, що ми в більшості прийшли до Жінсекції невідомі своїх класових завдань, малограмотні, а то й зовсім неграмотні. Ми не розуміли, що таке організація, на що вона існує, та які її завдання. Ми дуже часто йшли до цієї організації, бо йшла наша кума чи сваха, а раз вона йшла, то й ми не хотіли лишитися по заду.

Будучи в Жінсекції кілька місяців, ми починали думати, що говорилось на зібраннях, слухали, як членкині починали вчитись переправдувати збори за інструкціями товаришів, і собі сказали деяке слово. Бо-ж ми були самі і коли цього не висказали до ладу, так це чув лише один товариш, котрий не усміхнувся, а навпаки, направив і сказав, як треба поставити ту чи іншу справу. А сьогодні, коли ми заглянемо до тої колишньої молоденської Жінсекції, ми побачимо велику зміну. Товаришки сьогодні вміють педеводити збори, владшувати концерти, виступати з промовами, лекціями, є несорішними робкорами до нашої роб.-фарм. преси. Знають працювати в кожній галузі організаційно-освітнього життя з товаришами. Десь поділась наша соромливість, пішла в забуття, ми прозбулись старих пересудів і зрозуміли, що ми також люди і нам неможливо жити без організації. Зараз зорганізоване жіноцтво дорожить своєю організацією, знаючи, що лише завдяки Жінсекції ми розбираємось в кожній ділянці громадського життя. Жінсекція дала нам інший світогляд на життя. Вона є нашою школою, відки маємо винести

культурно-освітній рівень знання. І власне Жінсекція має нам дати членкині до нашої братньої організації К.П.К.

Однак, на жаль, нас зорганізованих жінок, коли-б числили після статистики еміграції в Канаді, заведи поверх один тисяча. А знаємо, що українців в Канаді налічується поверх 350 тисяч, а між ними жінок-робітниць і фермерок. На мою думку треба нам найбільше застановитися на організаційно-освітній ділянці праці Жінсекції. Неможемо замкнутися у себе з тими членкинями, котрих уже маємо, або з тими кількома десятками, що придбаємо за рік. Коли ми осягнули освіту в організації, треба тієї освіти вжити для організування неорганізованих. Треба йти в маси та організувати неорганізованих і приєднувати їх до нашого організованого колективу. Думаю, як-що збереться друга жіноча конференція у Вінніпегу, вона повинна застановитись найбільше над організаційно-освітніми справами і дисципліною членства.

Організаційна діяльність праці.

Коли ми заглянемо у звіти попередніх Всекраєвих З'їздів, ми знайдемо, що з'їзди ухвалили вислати організаторку для закріплення праці в Жінсекції і для організування трудового жіноцтва до неї.

Однак ця резолюція не була переведена в життя у цілості. Минулого року дев'ятий з'їзд і перша жіноча конференція сказали свою рішуче слово, що в 1928 році треба обов'язково вислати організаторку на цілорічну обідку. Правда, попередні роки можна оправдати. Скажемо, небуло в нас відповідної товаришки до так важково заставити їх до цієї важкої ділянки праці отих наших курсантів. Перед нами стоїть велике завдання і тому на другій жіночій конференції треба поставити не лише перевести ухвали, що до висилки організаторки по відділах Жінсекції, але перевести це на ділі цього року. Коли нема в нас такої товаришки, щоб зайняла цей пост так дистанційно її хочби навістити з Європи. Памятаймо на незабутні слова Леніна, що "Не можна втягнути в політику маси, не втягнувши одночасно в політику жіноцтва".

Освітня діяльність праці.

З освітньої праці в нашій Жінсекції, багато чого виконано, та ще більше лишається до виконання. Існують в нас по відділах курси неграмотних, малограмотних і освітні курси. Однак є в нас перешкоди, що до відбудовання цієї важкої праці по відділах. Хоч би й так: відбувається освітній курс на долинці в школі, а в той час на селі танцює, музиканти сидять на сцені, бють так негати кожний по своєму. Чи можна в такій обстановці скористатися з викладів вчительки? Безперечно, що ні! Або вольмим подібну собі другу таку картину. В школі відбувається спільне читання членкині відділу Жінсекції. — Нараз гуртова сцена й нам-жінкам відкотилась спільного читання, коли над головою стеля гойдається. Сидимо з обов'язку, та користі немає ніякої, не тому, що нехотимо, а просто не- можемо, бо треба звернути увагу на читання, а в таких умовах люди розстроюється і не виходить нічого путнього. По-

кількох таких викладах, чи спільних читаннях, членство тратить охоту приходити на них.

А далі все кажемо, коли-б не оті довги. Ми забували-б робити пробу або танець. Та знов треба фінансів. Отже над цим справою треба застановитись і винести ухвалу до з'їзду, щоб обов'язково знайти один-два вечери в тиждень для освітньої праці. А то дуже частенько для жінок нестаче вільних вечерів.

Точність і дисципліна.

Кожного з'їзду ми ухвалюємо резолюції про точність і дисципліну в наших робітничо-фермерських організаціях. Як рішучо і про розподіл праці в них. Та дуже трудно виставити ці корисні ухвали в життя. Ми все ще привикаємо приходити на зібрання годину пізніше, як проголошено. А щоб узяти на себе хоч найменшу частину організування обов'язку, ми все ухиляємося, все думуємо, не приймаємо й звільнюємо всю працю на плечі одиниць. Це дуже шкодить розвитку наших організацій, бо ніхто не-

може виконати сім обов'язків, а хто їх має, той жадного не виконує як слід.

Треба поставити справу так, щоб кожний член і членкиня мали якийсь організаційний обов'язок. Моя думка така: щоб Ц.В.К. і Центральний Комітет Жінсекції витовлювали квестіонарі що шість місяців для нашого членства і в цих квестіонарях, кожний член мав би дати звіт, що зробив він (вона) в протязі цього часу для організації. Кілько разів був на зборах, які функції виконував в організації, чи вчився до школи неграмотних, малограмотних, чи освітній курс, які читав книжки, які переділював часописи, чи його (її) дружина (друг) є членом українських робітничих організацій? Вірю, що це одиникий вихід, котрий допоможе нам вийти на ширшу воду. Бо кожний член, знаючи, що прийде вивопити такий квестіонар, буде старатись працювати як на організаційному так і на освітньому полі, щоб не червонити перед Ц.В.К. і Ц.К.

Едмонтон, Алта.

ОБГОВОРІМ НАШІ СПРАВИ.

Читаю в передз'їздових дискусійних статтях, як товариші пласують у них наші організаційні здобутки, обговорюють недоліки та намагаються ланувати дальшої праці. Більше мені, чому нам, жінкам, не обговорити би в пресі своїх справ, — нас же їх багато є. Правда, вже небагато часу устало на таке обговорення, але важкі справи ще можна обговорити.

На мою думку, то насамперед ми повинні би обговорити, як побільшити членство. Наша малочисельність не дозволяє нам розвинути повної праці, а головним освітньої праці. Більше жіноцтва, звичайно, налічується від 12 до 25 членкині. А роботи вони мають багато: працюють в усіх майже комітатах, в драматичних і співацьких гуртках, обслуговують кулі, підготували базар то що. Мені, що при такому стані речей, на освітню працю лишається мало часу. А без освіти ми далеко не зайдемо. Коли-б нас було би більше, то ми завели би добрий розподіл праці і мали би час на все.

Я вірю, що Десятий з'їзд ТУРФДіма застановиться над цією справою і виверить відповідні плани. А моя думка в цій справі така: кожний член наших організацій, а головним членкині ТУРФДіма, повинні подбати про це, щоб їх жінки стали членкинями Жінсекції ТУРФДіма. Коли товариші зрозуміють, що з цього буде велика користь як для організації, так і для них самих. А користь для них буде та, що така постановка справи принесе їм родинному життю гармонію і спокій. Бо зараз дуже часто буває так: чоловік працює цілий день в організації, а дома буває різко: жінка-ж знову наїздила, а чоловік плаче та жаждує, що вона життя з ним не має. І з тою помаленьку нарастають різні родинні трагедії, які кінчаються часом дуже погано. А цього не буде, товариші, як ви будете працювати в організації разом зі своїми товаришками.

Членкиня жіночої ділу.
Мус Джо, Саск.

ПЕРЕД ДЕС'ЯТИМ З'ЇЗДОМ ТУРФДІМ.

Коли заглянемо в середину наших відділів і переконалимо їхне членство, який поступ зроблено на освітньому полі, то думаю, що дуже мало відділів змогли-б діти вдовольняти відповіді, крім хіба сильніших відділів. По всі ми знаємо, як є сили до провадження освітньої праці на місцях. Хоч і знається двоє-троє товаришів, то вони мають тільки на своїх головах, що й вони не може бути про освіту. Вони вірно роблять, концерти устроюють, фінансують та протекторатні книжки провадять, вони у всіх комітатах, вони інструкторами і споді, де лише треба виконати якусь організаційну роботу. А про освіту себе самих, або менше свідомих інших товаришів, нема часу й думати. Тому я вважаю, що коли говорити про освіту, то треба починати від Б.О.К.

Хоч Б.О.К. відбувся в минулі роки і винувист певний кадр організаційних працівників, то все одно їх бракує для вивчення в організації. Коли-б до того почалося засновування кооператив, то свідоміші товариші пішли-б працювати до них, а культурно-освітня праця, лишається без нічого. Отже варто, щоб з'їзд поговорив серйозно над отворенням Б.О.К. і вирішив відповідні резолюції, щоб такий курс відбувся.

А що такий курс вимагає фінансової підтримки, а ми від себе скажемо, який кожний наш відділ устроїв одні книжки в місцях ліній на Б.О.К. Це принесе пересічним людям 40 доларів від кожного відділу. А як не зробити сто відділів — то Ц.В.К. буде мати три тисячі доларів і Б.О.К. ним може бути забезпечений.

Щоб як слід вжитись за що роботу і переселити її в життя, треба зменшити театральні вистави. Вони зобов'язують всю нашу енергію, час, який лише можна-б використати для освіти. Краще виставити одну шутку на сцені раз на місяць, добре виставити, щоб і аматори були вдоволені і публіка вивести гарне враження. З нею буде і моральна користь і матеріальна. А то по відділах грають по два і три представлення на місяць без ніякої користі, бо аматори перемучуються і легковажують гру своїх ролей.

а публіка, не одержавши ніякої нагоди, другий раз не приходять на підприємство, хоч воно трохи старанніше опрацюване, чим попереднє.

Отже, щоб цього не було, треба менше грати представлення, а звернути більше уваги на освіту, як освітні курси, видавання стінних газет, лекцій, відіти і спільні читання. Це нам дасть кращі результати, як партачення шук на сцені!

Наша преса.

Значною необхідністю фінансової підтримки для нашої преси, хочу про це сказати. Без преси ми не будемо мати організації. Для підтримкування преси треба фінансів, а тут вже нарікання, що дають та дають на пресу. Отже, щоб боляй трохи уникнути цих нарікань, і щоб наша преса не потерпала, я пропонуювати, щоб ми сівши травень, звільнити від пресової кампанії, а замість того, щоб кожний член наших організацій платив лише 10 центів місячної вкладки платив лише до цього часу. (Розуміється, що коли член належить до обох організацій, то платив би тільки в одній з них більше 10 центів). Членкині Секції Молоді платили-б 5 центів більше місячної вкладки. Коли в наших організаціях є десять тисяч членів, це дасть наші пресі дванадцять тисяч доларів на рік. Можливо, що це трохи замало, але можна уникнути нарікань, а тим самим більше емпістості і енергії і приступити до емпістості пресової кампанії, яка й так по мой думці приносить більшу користь, як травень.

Також, щоб всі переділати були врівноважені. Виданням Т'бо мусло-б заважувати виробити лісти переділати на місцях і розіслати до відділів після розпочаття дискусійної кампанії. Це дасть полекше діяльність пресового комітету.

Як придбати членство?

Що 5-доларова вступна вкладка є записка, з цим я погоджуюсь з тими товаришами, що вже висловились попередньо. Тому я не буду про не писати. Добре було-б, щоб вступну вставку знімали на повнозвуч, тобто до \$2.50. Це дадо-б нам спромозу придбати якусь частину робітничих

до нашої організації, тобто ближніх наших симпатиків. Але, щоб придбати більше членств, треба устроїти хоч одну місячну кампанію зі знижкою вступного до одного долара. Це дасть спромозу найбільшому робітничому стати членом нашої організації, а нам придбати їх і стати разом до спільної організаційної праці.

На таку кампанію добре було-б назначити місяць травень, як що звільнено-б його від пресової кампанії. А коли ні, то з'їзд повинен назначити якийсь місяць, який улагодиться за відповідно.

Кооперативний рух.

Вже третя з ряду програм наших з'їздів оголошує дискусію над кооперативами і тут не може бути двох мов, що кооператив потрібний. Однак, щоб до них вжитись, треба подумати, чи є з чим і з ким приступити: гроші, уділові зложати — не так, але що в нас нема відповідних людей до праці, чого також ніхто не заперечить. Отже, щоб почати як слід кооперативну працю, щоб з неї мати користь, треба виконати своїх працівників.

По мой думці — перше заснувати кооперативний курс, покласти на нього відповідних (боляй трохи підготованих товаришів, що познайомились-б з провадженням кооператива, а тоді братись за отворення кооперативу. Та ще коли заснувати, то робити це інтернаціонально, головним в маліх місцевостях, бо інше кооператива довго не утримається. А коли утримається, то буде териті різними нестачами, як це вже і є в деяких місцевостях. Кооперативний курс повинен би відбутись разом з іншим освітнім курсом, щоб курсанти могли заснувати де-що й в інших підприємств по організаційним питанням, щоб могли де-що вільного часу посвятити їм для наших організацій.

Обідка Дінової Мандолінової Оркестри.

Підчас своїх обідок з концертами по Канаді, вінніпеська мандолінова оркестра зробила чималу роботу. Перше все — вона спонуляла нашу організацію перед іншими народами, заставила багато розлич (наших робітників) з'явитись своїх дітей грати на мандолінах, навчала (або краще дала примір), як діти повинні заховуватись підчас проб, або й концертів і т. ін. Тому я й вважаю, що треба би кожному цього року вислати в обідку Дінової Мандолінової Оркестри і вона також принемила до піднесення активності в наших організаціях як всі старші, так і молодіші членкині.

Варто, щоб з'їзд над цим застановився.

Р.З.Т.

Ця наша організація багато молодша від організації ТУРФДіма, але членством вона далеко випереджає ТУРФДіма. Це я не дивно, бо більшість наших робітників багачів в нашій матеріальній поміч для себе. В цій країні, "текучий медом і молоком", такі добре пани вміють виснажити кров з робітників, а виснажили до чиста, виникли на брук. Тому з появою Р.З.Т. почали робітники масово виснажувати до нею. Але поза матеріальну поміч більшість з цих робітників нічого більше не хоче і нічим не інтересується. Коби лиш заплатити місячну вставку, тай то щоб секретар де трапився на дорожці, то не треба-б і на збори йти. Про освіту не думають.

Отже треба виробити всякі можливі заходи, щоб шиб наблизити, до освіти виникнути і заставити членство Р.З.Т. інтересуватись нею та організаційними справами. Як це зробити? Я думаю, що найкраще на кожних зборах (а вони дуже часто передводяться) взяти інтересу посто до читання, приступити для всіх складів і займатись, прочитати до найближнього місяця і закінчити. В той же час проголосити, що далі читання цієї книжки відбуватиметься кожного вечора в тиждень. Членкині не скористаються з цієї книжки і прийде, — коли не всі, то більша частина. Таким способом можна збудити членство до освіти.

Довг на будинках.

Організація Р.З.Т. не лише багата членством, але вже набула прекрасних будинків для прийому старих, немичних дітей і сирот. Будинки величаві, члени великі, але й довг на них ще великий ужиток і проценти ростуть. Ми, членкині, маємо це все заплатами. Коли скорше заплатами, менше матимемо процентів.

Тому я піддаю думку, щоб чим скорше позбутись цього довгу. Головний Заряд або пята конвенція, щоб розподілили цей довг пропорціонально на членство, щоб до шесті копійки довгу не стало (її, що платять 50-центову вставку, мусло-б бути оновляються на повнозвуч). Це дасть нам грози і рівночасно дасть спромозу Головному Заряду набути більше землі, котру переділаються потрібному.

І. Костиник.

Св. Порквоттан, Онт.

КІЛЬКА СЛІВ ПЕРЕД З'ЇЗДОМ ТУРФДІМ.

Преса.

Найгогошній розділ в житті наших організацій віграє преса. Її можна порівняти з електричним урядженням, що за одним потіском гузика в центрі освітлює вулиці багато-мільйонного міста. Преса, виходячи в центрі, освітлює так само своїх читачів, об'єднує їх одною волею і направляє, як поодинокі робітничі, так і розсипані наші відділи на правильний шлях класової боротьби. Преса підготує для наших організацій ідейних членів, киче учасників на наш підприємства, говорить, коли приїде до місцевості організатор і розносить по всьому світі наші робітничі закляки і протести. Одним словом робітнича преса є нещадним серцем в нашою організаційному організмі. Тому ми повинні поширювати її і відповідно забезпечити.

Учителі.

По наших організаціях треба трохи більше звернути уваги на учителів, себто на їх життя, на їх платню і розподіл праці. Ми мусимо подбати, щоб вони були як слід забезпечені і не зматили примічень та не падали в печалі.

Освітні курси дали наші організації добрих, ідейних робітників. Їх у нас не багато і коли ми засіпаємо їх дрібною технічною роботою, то в нас лишається невиконана важкаша робота. Тому ми мусимо рішуче покінчити з таким неправильним розподілом праці і трактуванням учителів.

Оголошення підприємств.

Спосіб оголошування підприємств, який зараз практикується в пресі, викликає в багатьох відділах негодовання і жалі. Чому? А тому, що підприємства з малих місцевостей оголошуютьсь дрібним друком і малими заголовками, тоді як підприємства з великих місцевостей оголошуютьсь великим друком і великими заголовками. Члени і аматори менших відділів багачуть в цьому понижень для себе і негодують.

З'їзд повинен не направити і заступити рішче трактування всіх відділів, а як що так мусить бути, то повинен вислати чому. Бо я думаю, що коли відділ менший, то йому треба більше допомогти і весті більшу агітацію в тієї місцевості, щоб він зріс. А такі речі, як оголошення відіграють в цьому велику роль: притягають публіку і підтримують членів на дусі — долають їх енергію до праці.

На останок ще скажу, що в нашій організації трохи замало відділяється вироблені молодих журналістів, що з поширенням і побільшенням преси нам буде киче потрібне. З'їзд повинен подумати над тими справами.

Вегревіл, Алта.

Замітка Редакції.

До цього часу лише для Вінніпегу давалось оголошення підприємств великого формату, а решту всім відділам давалось однакового формату. Виникли робились лише у власних випадках, як розквітання, або важкі агітації, чи з'їздові підприємства. Вінніпег має авіапорт тому, що у самому Вінніпегу "У.Р.В." мають коло 1,500 члени, а в малих місцевостях 20-30 члени. У Вінніпегу сали У.Р.Д. вміщає 1,000 душ на підприємства, а в малих місцевостях четверту част цього. Коли-б ми всім відділам давали оголошення великого формату, то не було-б в газеті місця на інший матеріал.

"КОРОЛЬ БАВИТЬСЯ" НА СЦЕНІ У.Р.Д. У ВІННІПЕГУ.

"Коли король бавиться — значить, хтось плаче".

"Коли король бавиться, значить, хтось плаче" — так каже граф де-Коссе в трагедії великого французького письменника Віктора Гюго. І дійсно! Могутній король Франциск перший, що його волі коритись вся Франція, п'ятнацять мільйонів народу, бавиться... Так вміли бавитись тільки королі, що вважали себе помазаними-божими, бо всі інші, це були лише послужні раби, що мали виконувати кожну забаганку короля.

Трагедія Віктора Гюго "Король бавиться", розкриває всю розкіш, а одночасно гнилизну французької аристократії перед французькою революцією. Король Франциск перший стоїть на чолі гурта розпустих аристократів, що тільки й живили вуть тим, аби когось обманути, ограбити, викрасти чинюс жінку, або подарувати життя чоловікові коштом його жінки чи дочки. Хто з аристократів хотів дістати титул герцога, графа, той діставав його в королівську свою — жінку або дочку. Король же в безкінечності... бавиться. В своїй забаві він не знає границі, не має милосердя ні серця. "Король бавиться, значить, хтось плаче"...

Чимало п'єс ставилось вже на сцені Укр. Роб. Дому у Вінніпегу, але трагедія "Король бавиться", що ставиться в найбільшу суботу 2. лютого, належить до найцікавіших постановок.

Досі українська сцена бачила цю трагедію лише в постановці найбільшого театру Радянської України "Березиль" в Харкові. Постановка надзвичайно тяжка. Необхідно мати спеціальні декорації, старинні французькі костюми для аристократів, спеціально вивчені танці, що їх танцює аристократична мода, в королівській палаті.

Драматичний гурток відділу ТУРФДіма у Вінніпегу переміг всі перешкоди, що стояли на шляху до постановки трагедії "Король бавиться". І в результаті — в суботу 2. лютого як вінніпеське робітництво, так і делегати інш з'їзди з цілої Канади, матимуть змогу побачити розбавленого короля Фран-

циска першого на сцені Укр. Роб. Дому. Для цього збудовано спеціальні декорації, виготовлено потрібні костюми, виготовлено старі аристократичні танці. І хоч постановка надзвичайно коштовна, ціни вступу не підніснені. Вони залишаються такими, як були досі.

Одне тільки застереження: хто хоче побачити трагедію "Король бавиться", хай заздалегідь набуде собі тикети, які кожного дня можна купити в буфеті Укр. Роб. Дому. Тикети хутко розсодяться, тому спішіть з замовленнями, щоб не опісля не жалували, як не зможемо попасти на представлення.

Одночасно звертаємо увагу, що в суботу представлення почнеться точно пів дев'ятої години спеціальною увертюрою, тому проситись не спізнатися, а приходити на час.

Звертаємо також увагу про вечірній концерт в неділю, 3. лютого. Вступ на концерт за запрошеннями. Запрошень до домо нікому не виснається, але й кожний і кожна можуть набути в буфеті Укр. Роб. Дому кожного дня, а вечерами в офісі та при касі У.Р.Д. Купувати тикети на "Король Бавиться", питають одночасно і за запрошеннями на вечірній концерт в неділю.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НАЙНО-ВІШІ КНИЖКИ!

Шойно вийшла з друку накладом Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства дуже цікава книжка Ол. Дорошенка п.п.

ІВАН ФРАНКО

Огляд діяльності і творчості. Одна з найкращих книжок про І. Франка, добре надається для по- знайомлення з творчістю і діяльністю великого українського письменника. Добра для гуртових читань в організації.

Ціна примірника 25 центів. Для гуртових замовлень велика знижка. Всі кольортери наших організацій повинні мати цю книжку в себе. Замовлення разом з грошии заси- лаєте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard and McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

